

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 982/2023
29.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Патрић адвокат из ..., против туженог „Pertini toys“ доо Београд, чији је пуномоћник Ана Михајловић адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5275/21 од 28.09.2022. године, у седници одржаној 29.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5275/21 од 28.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 13/21 од 13.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је утврђено да је тужилца код туженог засновала радни однос на неодређено време и обавезан тужени да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време почевши од 01.06.2018. године. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 210.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5275/21 од 28.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужилце да се утврди да је код туженог засновала радни однос на неодређено време. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке и одбачена тужба у делу који се односи на обавезивање туженог да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време почев од 01.06.2018. године. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев тужилце да се обавезе тужени да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 210.250,00 динара а обавезана тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износ од 219.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 51.000,00 динара и ставом петим изреке одбијен захтев тужилце за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним чланом 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 10/23) Врховни суд је оценио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је радила у малопродајном објекту туженог у ... у периоду од 26.04.2018. године до 10.06.2018. године на помоћним пословима продаје. Тужени са тужиљом није закључио уговор о раду већ ју је ангажовао преко Студентско омладинске задруге „D NEW STAR“ са којом је имао закључен уговор у складу са чланом 3. Закона о задругама. Накнада за обављани рад код туженог тужиле је исплаћена преко Студентско омладинске задруге „D NEW STAR“ на основу упута који су потписали представник туженог и представник задруге. Према уговору који је 01.01.2015. године закључио тужени са наведеном задругом, задруга се обавезала да обезбеди извршење свих задругарских повремених и привремених послова који се обављају код послодавца као и исплату за све задругаре који су ангажовани на тим пословима и да за обављање послова својим задругарима изда појединачни уговор а упут који је оверен од стране послодавца постаје фактура и саставни део уговора односно групни уговор – упут за ангажовање већег броја задругара на истим пословима. Тужила је дала отказ туженом и престала да ради 10.06.2018. године а пресудом због пропуштања П1 75/21 од 11.08.2021. године утврђено је да је ништав уговор о привременим и повременим пословима од 26.04.2018. године који је закључен између тужиле и у тој парници тужене Студентско омладинске задруге „D NEW STAR“. Тужила је код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање пријављена на осигурање 26.04.2018. године а 10.06.2018. године одјављена са осигурања.

Наведено чињенично стање другостепени суд је утврдио након одржане расправе и оцене изведених доказа на основу члана 8. ЗПП и применом одредби члана 32. Закона о раду оценио да тужила није засновала радни однос на неодређено време код туженог због чега је одбио тужбени захтев.

Правно становиште другостепеног суда као правилно прихвата и Врховни суд због чега су неосновани наводи ревизије те је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Наиме, одредбом члана 30. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 13/17) прописано је да се радни однос заснива уговором о раду који закључују запослени и послодавац и који се сматра закљученим кад га потпишу запослени и директор односно предузетник. Из наведене одредбе следи да је уговор о раду формалан, двострано обавезан и теретан правни посао. Одредба члана 32. став 1. истог закона прописује да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад у

писменом облику. Ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад (став 2.). Правило о фикцији постојања радног односа, изражено у члану 32. став 2. Закона о раду, законодавац је увео ради спречавања злоупотребе на тржишту рада и елиминације рада на црно (фактичког рада). Ова правна фикција омогућава да радни однос настане и без закључења уговора о раду у писменом облику. За њену примену није довољно је да је радник ступио на рад па да се сматра да је даном почетка рада засновао радни однос. Потребно је и да је чињеница ступања на рад наступила са знањем послодавца односно да је између послодавца и запосленог постигнут неформални споразум о заснивању радног односа.

У конкретном случају тужила је од ступања на рад код туженог 26.04.2018. године па до давања отказа 10.06.2018. године фактички обављала послове помоћни послови продаје који нису систематизовани нормативним актима туженог. Тужени није имао вољу да успостави радни однос са тужиљом јер је за њено радно ангажовање закључио уговор са студентско омладинском задругом. Пошто је тужилји преко студентске омладинске задруге извршена исплата накнаде за обављени рад код туженог, а тужила је самоиницијативно престала да ради код туженог то није постојала ни воља запосленог да обавља послове на којима је радила, што је услов да се успостави радни однос због чега нису испуњени услови за примену члана 32. Закона о раду, како то правилно закључује другостепени суд.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредби члана 153. и 154. ЗПП обзиром на успех тужене у спору.

Са свега изнетог на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Обзиром да трошкови одговора на ревизију нису били нужни за одлучивање о ревизији на основу члана 165. а у вези члана 153. и 154. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**